

Izbaja vsak četrtak ob 10. uri dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1.50. Za Nemčijo je cena listu 6 K, za druge dežele izven Avstrije 6 K.

Rokopise sprejema „Narodna Tiskarna“ v Gorici, ulica Veturini št. 9.

Naročnino in naznanila s prejema upravnishvo, Gorica Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekalšču nasproti mestnem vrtu, pri Vaclavu Baumgartl v Korenjski ulici in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14. po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računijo po petit vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. L. Lukežič) v Gorici.

„Kmečke zveze“ na Goriškem.

Misel radostno sprejeta. — Kakor hitro se je zanesla med kmečko ljudstvo pri nas misel o političnih „Kmečkih zvezah“, je bila povsod radostno pozdravljena. Čuje se le en glas: „Da, to je dobro, to je potrebno!“ Tako je odmevalo na posvetovanih sestankih, ki so se dozdej vršili za sodne okraje goriški, cerkljanski, toliminski in ajdovski. Čem so razumni kmečki možje pojmlili, kaj naša stranka namerava s temi novimi oblikami politične organizacije, takoj se je dvignilo njihovo zaupanje na uspeh našega dela. Že zdaj je gotovo, da pridobimo tem potom mnogo novih moči iz kmečkih vrst, ki bodo brez ozira na osebnosti delale za uresničenje našega političnega programa.

Kaj je novega v „Kmečkih zvezah“? — „Kmečke zveze“ so politični organizmi kmečkega stanu. Vsakdo priznava potrebo političnih društev zraven izobraževalnih in gospodarskih, zakaj mnogo ima naše ljudstvo potreb in zahtev, ki se morejo doseči le po ustavnem političnem potu. A tukaj poedinec malo premore, le močne zveze lahko uspešno zastopajo svoje koristi in želje. A politična društva smo imeli že dozdej, kaj je torej s „Kmečkimi zvezami“ novega? Dosedanja politična društva so imela člane vseh stanov, „Kmečke zveze“ pa naj zberejo v bojne vrste same

kmete. Iz tega bo sledil dvojen uspeh: kmetje bodo začutili svojo moč ter bodo svoje stanovske zahteve odločniše povdarjali nego doslej, ko so bili v političnih zborih le nekaki priveski drugim, čeprav manj številnim stanovom. Nadalje so imeli vodstvo starejših političnih društev zvečinoma možje izmed izobraženih stanov, „Kmečke zveze“ pa bodo vodili kmetje sami, četudi se bodo še opirali na sodelovanje izobražencev. Ta okoliščina bo brez dvoma veliko povzdignila zaupanje kmečkega prebivalstva do naše stranke, ki bo zopet smatrala imenovane zveze za najbistveniši del svoje organizacije.

Kakšnega sadu upamo od „Kmečkih zvez“? — Najlepši sad naših zvezbota, da se naš kmet zave svojih moči in da te moči, ki so bile dozdej razcepljene, zbere ter jih umno uporabi za dosego svojih političnih in „gospodarskih“ ciljev. Veliko politične šole je še treba našemu ljudstvu, da bo umelo svojo moč ceniti ter jo umno uporabljati. Kadar se bo to doseglo, tedaj ne bo več mogoče političnim rokovnjačem kmeta zvačljati v liberalne stranke, ki so mu vselej sovražne in škodljive, niti ne bo mogoče častilakomnežem kovati novih strank, ki nimajo nobenih pogojev za uspešno politično in gospodarsko delo. Liberalci ali Frankovci so med kmeti le tako dolgo mogoči, dokler ljudstvo ni dovolj zavedno — potem ne več. — Z druge strani bodo pa „Kmečke zveze“ izvrševale kon-

trolo ali nadzorstvo nad delom ljudskih zastopnikov, ki so jim kmetje zaupali svoje koristi v različnih zakonodajnih zastopih. Tako bodo nemogoči ljudski zastopniki, ki bi ne bili res ljudski. — To so naši nameni s „Kmečkimi zvezami“.

Jugoslovani v državnem zboru.

V soboto popoldne so se sešli poslanci „S. L. S.“, „Slovenske kmečke zveze“ na Štajerskem, „Sloge“ na Goriškem in poslanci dr. Rybač, Mandič in Grafenauer. Predsedoval je dr. Šusteršič. Poslanec Grafenauer se je zlasti z ozirrom na koroške razmere izjavil za skupen klub, seveda na krščanskem temelju. Dr. Korošec se je izjavil proti skupnemu klubu, v katerem bi sedeli štajerski liberalci, kateri izjavi se je pridružil tudi poslanec Pišek. Dr. Gregorčič se je izjavil proti skupnemu klubu, v katerem bi sedel tudi goriški liberalni poslanec. Nato je izjavil dr. Krek v imenu poslancev S. L. S., da so poslanci te stranke za skupen klub s Hrvati brez slovenskih liberalcev, osobito pa načelnika liberalne stranke. Nato se izjavi dr. Rybač za skupen klub vseh Jugoslovancev. Ker se je od Hrvatov sporočilo, da hočejo skupno posvetovanje vseh jugoslovanskih poslancev, se je nato na predlog dr. Rybača sklenilo, da se posvetujemo prej samo s Hrvati.

Za skupen klub se še izrečeta osebno dr. Ploj in Fon. Tudi dr. Benkovič je načeloma bil za skupen klub, a volitve so pokazale, da je nemogoče sedeti z liberalci v istem klubu, kar pa še ni izključenje, da bi v narodnostnih

vprašanjih ne nastopali skupno. Roškar seveda kakor poslanec „Kmečke zveze“, ne mara iti v klub z liberalci.

Dr. Šusteršič je nato konstatiral, da se je pokazalo, da so poslanci S. L. S., Kmečke zveze in Sloge za skupen klub s poslanci iz Istre in Dalmacije in pa da je 14 poslancev proti skupnemu posvetovanju z liberalci in pet poslancev za skupno.

Nato so se posvetovali gori omenjeni poslanci skupno s hrvaškimi poslanci. Hrvatski poslanci dr. Tresič-Pavičič, Ivanšević, Prodan in zlasti dr. Laginja so se potegovali za skupen jugoslovanski klub, da si se je pokazalo, da med njimi samimi ni prave edinosti.

V nedeljo dopoldne so se sešli slovenski poslanci naše stranke z Grafenauerjem, dr. Rybačem in Mandičem. Debatiralo se je o predlogu Hrvatov, da se osnuje skupen jugoslovanski klub. Posvetovanje je bilo zelo kratko. Stališče strank so kratko precizirali: Grafenauer za skupen jugoslovanski klub, v imenu Štajercev je govoril dr. Korošec, v imenu poslancev s Kranjskega dr. Krek, proti klubu z liberalci. Nato je dr. Rybač v svojem imenu in v imenu prof. Mandiča izjavil, da se drži pazinskega sklepa in gre z istrskimi poslanci, ker je vse postavilo isto politično društvo.

V nedeljo zvečer so Hrvati sprejeli liberalce v svoj klub. Konstituirali so se pa v pondeljek. Načelnik tega kluba je Ivčević, podnačelnik pa Ploj. Slovenske liberalce so Hrvati sprejeli pod gotovimi pogoji. Liberalci so pogoje tudi sprejeli in izjavili: da ne bodo izvrševali svobodomiselnega programa. Hribar je izjavil, da obsoja pisavo „Naroda“ in da misli na ustanovitev novega lista. Hrvatom je tudi izjavil, da narodno-napredna stranka ni sklenila kulturnovojnih točk glede na svobodno šolo in razporoko, ampak da je to, kar je o tem „Narod“ objavil, bil le načrt.

Za vsprejetje slovenskih liberalcev v hrvaški klub so se potegovali posebno Mandič, Ivanišević in Spinčič. Hribar bi rad prišel v predsedstvo, toda tega Hrvatje niso hoteli. Hrvatski poslanci izjavljajo, da omogočijo vsakomur vstop v novi jugoslovanski klub. Pozna se jim, da odločnega, načelnega nastopa od naše strani niso pričakovali.

Naši poslanci ustanovijo „Slovenski klub“, o čegar sestavi se ravnokar posvetujejo. Dogovorjeno je, da tvorijo naši poslanci skupno s katoliško-narodnimi češkimi poslanci, katerih je 17, skupno parlamentarno komisijo. Skupnost se bo nanašala na vse stvari, ki se strogo ne tičejo narodnega in državno-pravnega programa Čehov; v zadnjih dveh točkah so namreč katoliško-narodni Čehi vezani na skupni češki klub, v ostalih pa popolnoma svobodni.

Slovenski klub se je konstituiral in je izvolil za predsednika dr. Šusteršiča, za podpredsednika pa dr. Korošca. V parlamentarni komisiji sta poleg njiju še dr. Gregorčič in Šuklje. Slovenski klub šteje 16 članov, in sicer 10 Kranjcev, 4 Štajerce in 2 Goričane. Koroški poslanec Grafenauer bo v klubu kot hospitant.

Hrvatje so na Dunaju čisto zmendeni po Hribarjevih besedah. Hribar namreč neprenehoma povdarja Hrvatom, da je on sprt s Tavčarjem in „Narodom“

LISTEK.

Ali sem . . . ali nisem?

Poljska humoreska.

(Dalje.)

Danes pa Marjanka ni krenila v cerkev, temveč v bližnji samostan. V njem je bil pred nekaj tedni nastavljen nov gvardijan; vsa vas in okolica je govorila, kako svet in moder mož je, kako goreč je za službo božjo itd.

Od raznih strani so prihajali k njemu ljudje vpraševati ga za svet in pomoč. Tudi žena Marjanke je mislila nanj, ko je zapustila dom. Častiti gospod ji bo gotovo pomagal in svetoval.

Naglih korakov je hitela po višini do samostana in je pozvonila ob vratih. V par minutah je že stala pred očetom gvardijanom.

„Kaj vas je privedlo tako pozno k meni, Marjanka?“ povpraša oče gvardijan in pogleda s prijaznim očesom ženo. „Zdi se mi, da ste nekako poparjeni in žalostni. Ali se je vašemu možu kaj pripetilo?“

„Velika nesreča, oče gvardijan“, vzdihne žena in solze ji zalijejo oči. „Prosim vas, da bi mi pomagali.“

Po teh besedah objame žena po poljski navadi duhovnikove noge in ihti se hujše.

„Pomirite se, žena,“ odgovori oče gvardijan z milim glasom, „in pripovedujte mi svojo nesrečo. Pomagal vam bom, ako mi bo le mogoče.“

Marjanka je na dolgo in široko pripovedovala o svojih težavah.

„Prosim vas, častiti oče gvardijan, usmilite se me. Svetujte mi, kako naj odvadim moža pijančevanja; naša revščina je vedno večja in ne vem si pomagati.“

Po teh besedah je hotela žena še enkrat objeti gvardijaneve noge, a ljubeznjivi oče ji ni dovolil.

„Vem, kako bi se dalo pomagati vašemu možu,“ prične z resnim glasom, „toda vi mi morate izročiti vašega moža popolnoma v moje roke, da storim z njim kakor sam hočem.“

„Popolnoma se vdam v vašo voljo, častiti oče; da bi le pomagali naši revščini . . .“

„Torej pojdite domov, Marjanka! Jaz pridem precej za vami.“

Ni trajalo dolgo in oče gvardijan se je prikazal na pragu male hišice; spremljalo ga je nekaj krepkih mož. V sobi so takoj zapazili moža Jakoba, ki je še vedno spal in smrčal. Hoteli so ga vzbuditi pa vse rukanje in cukanje ni pomagalo. Jakob se ni vzbudil.

Ker je tako trdno spal, zapove oče gvardijan, da prenese spečega pi-

janca v samostan. Ženi Marjanki pa reče, da bo ostal njen mož nekaj tednov v samostanu. Ona ne sme priti prej ponj, dokler sam ne pride domov.

Jakoba Žagarja so torej prenesli spečega v samostan in so ga spravili v malo izbico. Kmalu nato pride samostanski brat in mu skrbno obrije brke. Obleče ga v rjavo raševino, kakor redovnika in ga pusti spečega v celici.

Komaj se je drugo jutro zdanilo, že potrka na vrata star samostanski brat vstopi in pozdravi: „Ave Marija“. Nič odgovora. Brat prime Jakoba za roko in ga pokliče:

„Brat Francišek, vstanite! Precej bo zvonilo k molitvi . . . Brat Francišek, zadnji čas je!“

„Kaj? . . . Ka-aj je-e . . .?“ zazdeha Jakob z zaprtimi očmi.

„Vstanite hitro k molitvi, brat Francišek!“

Ubogi Jakob odpre široko oči in dvigne zaspano glavo.

„Kaj pa hočete? . . . Meni ni Francišek ime, ampak Jaka Žagar. Kaj se je zgodilo?“ zakliče prestrašeno, ko opazi svojo rjavo obleko.

„Brat Francišek, zdaj je zapovedan molk v samostanu. Podvizajte se, da pridete v kor. Oče gvardijan ne trpi nobene zamude —“ pripoveduje stari brat in odide iz celice. (Dalje pride.)

ter da je čisto nasproten Tavčarjevi politiki, proti kateri obljubuje tudi oporirati. Hrvatje se vedejo ravno tako kakor pred šestimi leti. Tudi takrat je dr. Tavčar povdarjal svoje krščanstvo ter jih tako pregovoril, da so ga sprejeli. Komaj so ga imeli Hrvatje nekaj časa med seboj, so ga spoznali in so ga morali vun vreči. Hrvatje pravijo zdaj, da Hribar ni Tavčar. Oni so proti Tavčarju in njegovi politiki — tako pravijo — a o Hribarju ne morejo verjeti, da bi bil tudi on tak. Vse zmede je krivo, da so Hrvatje o slovenskih razmerah čisto napačno poučeni. Čim spregledajo, je upati, da popravijo zmotu.

Dvorni svetnik dr. Ploj, ki je bil izvoljen kot kandidat „Kmečke zveze“, je svoje dosedanje tovariše, s katerimi je bil izvoljen na skupen program, zapustil in je uskočil za liberalci v „Jugoslavovski klub“. To je storil, ne da bi bil prej svoje klubove tovariše le obvestil, da si ima le njim zahvaliti, da je sploh politično mogoč.

Trtna uš koncem leta 1906.

Leta 1905 je posegel deželni zbor vmes, kateri je sklenil v svoji seji z dne 24. novembra sledečo resolucijo:

Z ozirom na razširjeno okuženje vinogradov v naši deželi po trtni uši; uvažuje da se razširjanje trtne uši ne da ustaviti in da je edini ostvaren uspešen ukrep obnovev vinogradov s cepljenkami na ameriški podlagi;

uvažuje žrtve, ki jih doprinašata država in dežela za pospeševanje akcije v obnovev vinogradov s tem, da podeljnjeta brezobrestna posojila;

uvažuje, da je nekaterim okolišem dežele, ki se smatrajo na papirju neokuženimi, dejanski pa so dotični vinogradi potrebni obnovev, prepovedano prejemati cepljen material iz deželne trtnice goriške;

uvažuje, da vsled tega mnogo vinogradnikov opusti obnovev vinogradov, ker ne morejo ali nočejo plačevati trt po ceni, ki jih zahtevajo zasebni špekulanti, kar je v škodo celej akciji v obnovev vinogradov, katero pospešujeta vlada in deželna uprava;

pozivlja se visoka vlada, da proglasi brez odloga celo deželo Goriško-Gradiščansko kot po trtni uši okuženo.

To resolucijo je predložil deželni odbor c. kr. vladi.

Marcija meseca preteklega leta je došel potom namestništva tržaškega odgovor, da c. kr. ministerstvo ni voljno ugoditi želji deželne zastopa.

Med tem pa je ista c. kr. vlada ugodila prvi prošnji štajerskega deželne zastopa, katere je stremila za tem, da bi se proglasila za okuženo cela dežela štajerska, kjer znaša okužena ali sumljiva površina 70% cele vinogradske površine, dočim se vlada brani dovoliti isto za našo deželo, kjer znaša okužena ali sumljiva površina več kot 90% cele vinogradske površine.

Razlika med postopanjem c. kr. vlade proti naši in proti štajerski deželi je še bolj očitna, ako se upošteva, da se je pri nas obnovila že polovica vinogradske okužene površine z ameriški trtami, dočim se je obnovila na štajerskem manj kot ena tretjina okužene površine.

Ako se sodijo te stvari objektivno, mora se priti do tega, da od dveh dežel z enakimi pravicami in dolžnostmi, tista dežela, katere prebivalstvo je pokazalo intenzivno marljivost in katere uprava je pokazala izredno delavnost in je doprinesla ogromne denarne žrtve, ne le ni deželna materialne pomoči v oni meri, ki jo dobiva druga dežela, marveč, da se delajo brez vsakega utemeljenega razloga zapreke njeni trtnici, katere obstoj še povsem ignorira v važnem poročilu c. kr. vlada o protiflokserični akciji, dočim se smatra ta trtnica za vzor med enakimi napravami in so jo visoki kmetijski krogi inozemstva naravnost občudovali in jo proučevali.

Tako je sedanje stanje vinogradstva v naši deželi.

Politični pregled.

Otvoritev državnega zbora.

K otvoritvi državnega zbora so prišli domala vsi poslanci. Ob 3/4, 11 je bila zbornica polna. Kot zadnja skupina

so prišli v zbornico soc. demokratje. Krščansko-socialni poslanci so imeli pripeke bele, soc. demokrati pa rdeče nagelje, Nemci plavice, češki radikalci pa belo-rdeče rože. Po 11. uri so prišli ministri, baron Beck pa je naznanil, da ga je cesar poblastil, da stori vse priprave za sestavo zbornice. Nato je pozval poslanca Funkeja, župana litomeriškega kot najstarejšega člana naj prevzame predsedstvo. Imenoval je osem najmlajših članov zbornice za zapisnike in se je izvolilo po pravilniku določenih 9 oddelkov, katerim so se izročili volivni akti neprotestiranih volitev. Predsednik Funke je v svojem govoru omenjal, kakšne velike naloge čakajo državni zbor, v prvi izvoljen na podlagi splošne in enake volivne pravice. Zaklical je cesarju trikratno ovacijo, kateri so se vsi poslanci navdušeno odzvali razun soc. demokratov, ki so pa stali iz svojih sedežev. Vršila se je zaobljuba v vseh deželnih jezikih. Prestolni govor se vrši v sredo, prva seja pa že v četrtek. V loži gosposke zbornice so otvoritvi parlamenta prisostovali skoro vsi novi člani gosposke zbornice.

Gosposkozbornično zasedanje je otvoril predsednik knez Windischgrätz.

Novice.

Umrl je v Gorici v petek popoldne kanonik školastik stolne cerkve mons. Štefan Kofol. Bil je rojen v Čepovanu 26. aprila l. 1828. Jako veliko je daroval v dobrodelne namene, bil velik podpornik „Slovenskemu sirotišču“. Pogreb je bil v pondeljek ob veliki udeležbi. Sprevod je vodil veleč. g. kapitelski dekan Alojzij Tomsig. Truplo se je blagoslovilo v stolni cerkvi ob navzočnosti prevz. kneza in nadškofa mons. dr. Sedeja in potem prepeljalo v Čepovan. Od goriške mitnice dalje je vodil sprevod čepovski župnik č. g. Jakob Rejec. Pogreba se je udeležilo mnogo dostojanstvenikov, naj omenimo g. dvornega svetnika in glavarja goriškega grofa Attemsa, dvor. svetnika pl. Fabris-a, podpolkovnika Catinelli-ja, prelata Gabrijevčiča, deželne poslanca in odbornika Berbuča, prof. Ivančiča itd.]

Blagi pokojnik je v oporoki zapustil razeu malih legatov vse svoje premoženje deškemu semenišču v Gorici. Naj počiva v miru!

Prvi Slovenec je bil od cesarja imenovan v gosposko zbornico v osebi kranjskega deželne glavarja pl. Detela. Dostoj v gosposki zbornici ni bilo drugih Slovencev, razun slovenskih škofov. Zopet korak naprej.

„Soča“ se je zmotila. — Zadnja „Soča“ je prinesla sledečo notico: „Oba farovška lista „Gorica“ in „Primorski list“ sta začela v zadnjem času kar najnesramnejše blatiti naprednjake. Duhovniki, ki imajo preveč časa, pišejo „novice“ za svoje liste, to se pravi: lažejo in obrekujejo naprednjake, da je škandal. Če pogledamo n. pr. zadnji „Primorski list“, vidimo, kako grdo se zaletavajo v naprednjake v dopisih iz goriška okolice, iz Vipavske doline, iz kanalskega okraja, iz toliminskega, kobariškega in cerkljanskega okraja, s Krasa. Koliko osebnih napadov je tu, žaljenj, lažij, obrekovanj. Tako nesramno časopisje treba zatreti. Rodoljubi, delajte proti farovškim listom, kjer le morete. S tem delate za veliko korist ljudstva. Ljudstvo naj dobi dobrega berila, ne pa samo udrihanje po osehah!“

„Soča“ se je zmotila. Skoro gotovo je kdo poslal to notico za naš list, pa je po pomoti prišla v uredništvo „Soče“. Ker jim tu manjka gradiva, so jo najbrže hitro pobasali v tiskarno. Še-le ko rektor je opazil usodno pomoto, a bilo je prepozno. Hitro je stavec še zadnji trenutek izpremenil „Sočo“ v „Gorico“, „Primorca“ v „Primorski List“, liberalce v duhovnike in šlo je v stroj. Le tako si moremo razlagati to notico. Če jo čitatelji izpremenijo tako kakor smo povedali, pa vidijo, da je morala res biti namenjena za naš list. Posebno odobravamo dva stavka: „Tako nesramno časopisje (mislimo liberalno) treba zatreti. Ljudstvo naj dobi dobrega berila, ne pa samo udrihanje po osehah“. Sedaj pričakujemo, da se bo „Soča“ poboljšala, Gabršček bo šel na pokoro delat, seveda za grehe drugih, ker on je nedolžen.

„Učiteljski Tovariš“ z dne 7. t. m. napoveduje v uvodnem članku „Po državnozbornskih volitvah“ boj kot vsem onim gg. učiteljem, ki so volili v znaku svobodne in tajne volilne pravice po svojem prepričanju z našo stranko. Podpisan je

„osiveli učitelj“ — e —. Mari bi se podpisal s celim priimkom! — Ta bojkot je v prvi vrsti naperjen proti sezantskemu voditelju, g. A. Bergincu, članu c. kr. okr. šol. sveta, ki ni baje trobil v napredni rog. „Učit. Tov.“ piše tako-le: Svetujemo vodstvu (seveda „Zaveze“), da vzame v rosen pretres ta čin svojega člana... Proč! Taki niso ponos našega stana!

To svojo strast so učitelji sezantskega okraja tudi v dejanju pokazali na zborovanju v Komnu, dne 6. t. m., kajti izvolil se je novi odbor „brez zaprek in ovir“, kakor piše „Edinost“, tako, da so bili voljeni učitelji a la Ravbar in Kosovelj, dotedanji predsednik g. Berginc pa je dobil komaj nekaj glasov. Tako so se maščevali učitelji nad g. Bergincem. Maščevanje je sladko, četudi nečastno in v tem slučaju nepostavno.

In taki učitelji se čutiljo žaljene, ako mi pribijemo dejstvo, da so agitrali in pritiskali na kmete, da morajo voliti z njimi! Zakaj neki, ker je res, da se je strastno agitralo z besedo in peresom. In vendar je dal duške ravno učitelj Štrekelj ki se je trudil noč in dan za svojega brata, s tem da je bral pri zborovanju v Komnu „Gorico“ od 28. maja, ki pojasnjuje to učiteljsko ravnanje, ter zahteval naj učiteljsvo zabrani čitanje naših listov ter je nadomesti z liberalnimi. Poročevalec v „Edinosti“ je pozabil povedati to slednje, kakor tudi, da je učiteljsvo odposlalo udanostni brzojavni pozdrav Hribarju, Rybaču in Štrekelju. — Vse dobromisleče učiteljsvo pozivljemo, naj se združi, da se stre enkrat nečuvni terorizem liberalnih učiteljev. Naše potrpežljivosti je konec. Boj terorizmu!

Shod „agrarcev“. — V četrtek so se sešli „agrarci“ pri Jelenu, da tu stvorijo organizacijo nove stranke. Vsa stvar je bila menda namenjena le za to, da bi potisnili v osredje dr. Frankota, ki je pa imel skrajno klaverno govor. Pristopili so tudi k tej novi stranki liberalni učitelji, kar jasno označuje voditelje te stranke. Vsa prireditev je bila zaspana in brez duha. „Slovenec“ piše o tem:

„Včeraj, to je v četrtek, je zborovala v hotelu pri „Jelenu“ v Gorici novo osnovana „Slovenska kmečka stranka“. Sestanek, ki je imel organizirati novo stranko, je sklical advokat dr. Franko. Udeležencev je bilo okrog 200. Shodu je predsedoval Zega iz Kanala. Dr. Franko je govoril o kmečkih potrebah ter se zgražal po vzgledu tržaških solzislavov nad bratomornim bojem. Rekel je, da ne mara takih bojev, kakor je na Kranjskem. Tudi časnikarskih bojev ne odobruje. Prav! Treba je taktno postopati povsod, tudi v žurnalistiki, a takta nas ne bo učil mož, ki je znan po svojem nastopu proti dr. Gregorčiču pri Sv. Luciji. K sklepu je izjavil, da se stranka ne bo vtikala v verske zadeve. — Govorilo je še več govornikov, med njimi učitelj Medvešček, ki je v imenu učiteljev izjavil, da jim je nova stranka simpatična. Nastop tega gospoda pa moramo pojasniti s sledečim. Dopoldne, pred shodom „agrarcev“, so imeli v prostorih kavarne „Central“ shod učitelji, ki so sklenili pridružiti se novi agrarni stranki, in sicer le pod pogojem da bo stranka imela liberalni značaj, ako bi se kazala za klerikalno, imajo čas odstopiti. Izvolil se je odbor petih članov, med katerimi je tudi znani zagrizeni liberalce iz Mirna, nadučitelj Urbančič. Tej petorici so učitelji naročili, sestaviti nekaj komuniké na učiteljsvo, naj pod označenimi pogoji podpira Frankovo stranko. Ker je torej gospod Medvešček izjavil, da je učiteljsvu nova stranka simpatična, potem je jasno, kakšna je ta stranka. Frankova stranka nam je nova vzpodbuja in nov povod, da izpolnimo svojo lastno kmečko organizacijo. Ako pomislimo, kakšna načela tičijo za „Frankovci“, našemu ljudstvu potem ne bo težko izbirati.“

K sklepu omenjamo, da dr. Franko, upravičeno lahko joka nad kranjskimi razmerami. Te so namreč take, da bi tak političen značaj, kakor je Franko, tam ni bil mogoč.

Razstava cerkvenih oblačil. — Vodstvo bratovščine, ki skrbi za izdelovanje cerkvenih oblačil, nam naznanja, da bo razstava odprta od 23. do 29. junija v ulici Barzellini št. 2. Vstop bo prost od 8. zjutraj do 6. pop.

Šolsko leto konča letos 20. t. m. na ženskem izobraževališču in na z njim združenih vadnicah.

Vinski zakon ne bo potrjen. Z Danaja poročajo: Zakon proti ponarejanju vina, ki ga je sprejela prejšnja zbornica, ne bo potrjen, ker zlasti v kazenskoprvnih zadevah vsebuje nasprotujoča si določila. Zakon bo moral zopet nazaj v parlament.

Iz Soče so potegnili pri Gradiški truplo Frana Zupanca, ki je dne 4. t. m. kakor smo poročali ušel iz kaznilnice. Zupanc je bil rojen leta 1878 v Duplici na Kranjskem.

Za trgovsko šolo v Gorici je dovolil mestni svet goriški vsoto 4000 kron, in sicer je to stalni letni donosek.

Ponesrečena rojaka. — V predoru skozi Ture v Malnizu na Koroškem sta se ponesrečila dne 13. t. m. dva minerfa: Josip Oblak in Fran Marinič, oba doma iz Kojškega na Goriškem. Nesreča se je zgodila vsled eksplozije dinamita. Dogodilo pa se je tako-le: Ko so zažgali vse nabite mine, ena istih ni eksplodirala. Delavci so bili šli zopet na svoje mesto in delali dalje. Oblak in Marinič sta skupaj delala in sicer sta prišla skupaj ravno na mesto, kjer je bila tista mina, ki ni eksplodirala. Začela sta vrtati v kamen luknjo. Ko je prišel sveder že precej globoko, je zadel na zakrito mino napolnjeno dinamitom, ki se je vzgal od isker, ki so se kresale od trdega kamena. Zgodila se je eksplozija in delavca sta obležala na tleh močno razmrcvarjena. Oblak je imel eno nogo raztrgano na dva kosa, glavo močno ranjeno. Tudi Marinič je močno poškodovan. Oba so nemudoma prenesli v bolnišnico, kjer so izvršili operacijo na njima. Nesreča se je zgodila ob 11¹/₂ uri dopoldne. Življeenje obeh je v veliki nevarnosti, ker sta močno poškodovana po vsem telesu. Sodne preiskave še ni bilo radi te nesreče, Oblak je star 30 let in je oženjen, Marinič pa je v 36. letu svoje dobe ter je neoženjen.

Dva avstrijska beguna. — Iz Vidma poročajo, da so italijanske finančne straže vjele dva avstrijska beguna. Eden se piše Miha Majašič in je doma iz Motovuna v Istri, drugi pa je Maks Stegu iz Trsta. Obadva sta služila pri tržaškem 20. lovskemu polku.

Železniška zveza Videm-Čedad Jesenice. — Iz Vidma poročajo, da se trgovski krogi v Italiji zanimajo zato, da bi se italijanska železniška proga Videm-Čedad podaljšala do Jesenic. Temu načrtu se pa iz strateških vzrokov upira načelnik italijanskega generalnega štaba.

Z avstrijsko-italijanske meje. — Italijanski listi poročajo, da je neki italijanski finančni častnik na meji pri Matajurju zapazil več avstrijskih častnikov in vojakov, ki so fotografirali utrdbe, na to pa odšli.

Morilec aretovan po treh letih. — Dne 11. septembra leta 1904 je na Opčinah nekdo z nožem zabodel italijanskega delavca, 34 letnega Frana Decina, vsled česar je 5 minut pozneje umrl. Preiskava, ki je bila uvedena o tem krvavem dogodku, je imela sicer ta vspeh, da se je izvedelo za morilčevo ime, ki je Jernej Bukalič, a morilca samega se ni moglo dobiti v pest, ker je bil takoj po izvršenem zločinu izginil. — Pred par dnevi je pa tržaškemu sodišču dospela brzojavka od sodišča v Olomucu, s katero se sodišče obvešča, da je neki Josip Bukalič tamošnji policiji ovdal svojega bratrance Jerneja Bukaliča, ki da je meseca septembra l. 1904. na Opčinah pri Trstu izvršil neki umor. Tržaško sodišče je takoj brzojavilo v Olomuc, naj se Jerneja Bukaliča aretuje in odpošlje v Trst.

Smrt pred poroko. — 20 letni Ani Sosič v Opčinah pri Trstu je pri jedi ostal kos mesa v grlu. Na noben način ga ji niso mogli odpraviti, da je revica umrla vsled zadušjenja. Sosič je bila zaročena in bi se imela v par dneh poročiti.

Pazite na orožje. — Alojzij Pipan, dacar na Bledu, je bil dne 29. marca t. l. na lovu. Domu prišedši, pustil je nabasano puško v sobi, kjer je imel do nje pristop njegov desetletni pastorek Janez Ferant. Nevede, da je puška nabasana, se je Janez Ferant z njo poigral. Nameril je na dve leti starega polbrata Tončke, puška se je sprožila, smrtnozadet se je deček zgrudil na tla in umrl. Brezskrbni oče je bil na en teden strogega zapora obsojen.

Občinske volitve v Palju se vrše te dni. Nasprotisi stoje na eni stra-

ni laški iredentariji in socialni demokratije, na drugi strani pa Hrvatje in pošteni laški meščani. Do ponedeljka so v tretjem razredu dobili Lahi in sociji skupaj 1059, Hrvatje in zmerni meščani pa 1006 glasov. Volitve za III. razred trajajo še. Boj je hud.

— Sto in štirideset letnico svojega obstanka praznuje letos kranjska „Kmetijska družba“. Ta družba je ena najstarejših v naši državi.

— Kadilec tobaka po 26 v se pritožujejo da se nahaja v istih pakelcih s znamko V. večinoma mešan tobak po 14 v. To na znanje merodajnim činiteljem!

— Za šalo se obesil. — Delavec Bienutsch v Berlinu se ga je o priliki nekoliko preveč navlekel. V pijanosti je hotel ustrašiti svojo ženo, in sicer na ta način, da se je obesil na neki kavelj, med tem ko je žena snažila stopnice. Ko je žena prišla v sobo, je bil že mrtev. Že preje se je napram svojim prijateljem v gostilni pošalil, da bode svoje staro malo podražil. Toda zanjka se mu je tako zamotala, da se ni mogel več rešiti iz nje in je ta šala tako žalosten konec imela.

— Pes rešil troje otrok. — Ovčarski pes, last Will. Greshuberja v Newyorku, je nedavno rešil življenje trem otrokom svojega gospodarja, kateri so bili v nevarnosti, da jih tatovi ne pomore. Žal, da je bil zvesti pes pri tem usmrčen. Greshuber in njegova žena so odšli v cerkvo in njune tri male hčerke, katerih največja je stara tri leta, so ostale doma. Nato je prišel v hišo neki ropar, ki je otrokom ukazal, da mu morajo povedati, kje imajo stariši denar. Pri tem je lopov pokazal nož in pretil, da bode deklice zaklal. Otroci so pričeli kričati in tako jih je domači pes slišal in skočil skozi okno ter prijel roparja za vrat. Ropar se je moral braniti in med tem so otroci bežali k sosedom. Ko so prišli slednji na lice mesta, so videli le še bežečega roparja, pač pa so našli zvestega psa mrtvega, kajti zadal mu je take rane, da je potem izkrvavel.

— Listnica uredništva. — Gospodje dopisniki naj oprostite, ker nismo vsega priobčili. Poročajte kratko, a hitro.

— Listnica upravnštva. — Nekdo nam je poslal dne 16. t. m. iz Šmarj na Vipavskem 3 K. za list, pozabil pa je podpisati svoje ime. Prosim, naj nam to naznani!

Iz ajdovskega okraja.

a Izpod Čavna. — Dasiravno so že davnej državnoborske volitve dovršene, se vendar še vedno o teh volitvah mnogo govori in razpravlja. Nekaj posebno zanimivega smo še le sedaj izvedeli iz „Sela“, znane naprednjaške vasi na Vipavskem. Tamkajšni naprednjaki so posebno črtili dr. Laharnarja. Peklo jih je, da je on dobil več glasov, nego so oni računili. Ker pa je znano zahrbtno delovanje tržaških gospodov pogrebno njegovo izvolitev, so hoteli naši Selani mu še posebej napraviti „časten“ pogreb. Opozarjamo, da se je to godilo po končanah volitvah, ko je bil dr. Laharnar zopet le uradnik in ne več kandidat. — Dne 25. maja so zagrizeni Selani napravili slamnatega moža, ki naj bi predstavljal dr. Laharnarja. Imeli so daljša, posvetovanja med seboj, naj bi ga napravili v talar, da ga s tem toliko bolj zaničujejo kot klerikalnega kandidata. Previdnejši med njimi pa jim svetujejo, iti na posvet k dr. Treo-tu. In to se je zgodilo! Dr. Treo jim baje tega ostudnega dejanja ni odsvetoval, ampak le rekel naj ne obledejo slamnatega moža v talar in naj pri omenjenem pogrebu ne fan-

gira pogrebec v duhovski obleki. Tako se govori. Po danem poduku so izvršili čin javnega zasramovanja nad c. kr. uradnikom. Slamnatega moža so razpoložili na občinsko gmajno „Savin“; drugi dan, na kvaterno nedeljo, sta dva predrzneža dvignila slamnatega moža ter ga prinesla nad vas, kjer so čakali slavnosti liberalni pogrebci. Nosili so ga v pogrebnem sprevodu po vasi; pred njim je šel mož z rožnim vencem, napravljen iz krompirja, spredaj in zadaj so nosili po eno zastavo, pogrebci pa so peli pogrebno pesem. Prišli so z njim do „Britha“ pri cerkvi, od tod mimo Berbučeve hiše na gojaško gmajno, kjer izvršili svoj junaki čin napredne vzgoje. Vložili so dve patroni v slamnatega moža, jih slovesno zapalili in s tem moža, predstavljalajočega c. kr. uradnika v visoki službi, razstrelili. — Zdi se, da duševni proizročitelji tega podjetnega dela so se hoteli pred ljudstvom skriti. Vprašamo, zakaj je tamošnji podžupan, ki je sedaj tudi voditelj županstva, znani Mermolja, ob istem času se odtegnil v Ribemberk, medtem, ko je ob drugi priliki hotel aretirati nekega moža samo radi tega ker je klical: živjo Laharnar! Vprašamo, zakaj je znani mizar Bavčar umaknil se na sprehod proti Vipavi, da bi kak sum ne padel nanj? Kakor pravijo, je že to dejanje „Soča“ z veseljem priobčila, kazaje nanje kot na liberalne junake, katere naj bi tudi drugod posnemali! Taki so!!!

Vprašamo: ni li državno pravičnost spoznalo iz „Sočinega“ poročila, da je tako dejanje kaznjivo, proti kateremu bi moralo ono uradno postopati?

a Poslano. — Z ozirom na dopis z dne 7. jun. 1907 v „Primorcu“ št. 23, sledeče odgovorjam: Ni res, da sem rekel da liberalna stranka hoče poslance, ki bodo pometali križe iz šol in napravili postavo za razporoko. Ni res, da bi jaz kedaj pri Smarnicah le eno besedo omenil o volitvah. Ni res, da mi je moral neki volivec pokazati volivnico pred volilno sobano, res pa mi je pokazal, ker me je vže prejšnji dan prosil, da mu bom pogledal, je-li dobro napisano. Ni res, da sem jaz poklical gosp. dr. Cepudra iz Gorice, res pa je prišel brez moje vednosti na Goro, neki gospod katerega nisem poznal in ga še danes ne poznam. Res pa imenujem dopisnika ostudnega obrekovalca in patentiranega lažnjivca, če gori navedenega ne dokaže. Na ostale laži ne odgovorjam, ker iz njih odseva zgolj hudobija, kakšne je zmožen le dopisnik. Sv. pismo pravi: Hinavec, kaj vidiš pezdil v očesu svojega brata, bruna pa v svojem ne. Dopisnika svetujem prijeti metlo in pomesti pred svojim pragom, kajti smeti je toliko, da jih gorski jeleni ne izpeljejo.

Na Angeljski gori, 12. jun. 1907.

Meznaršič.

a Hranilnica in posojilnica za farno občino Kamenje bo imela v nedeljo 30. junija zjutraj ob 7. uri redni občni zbor v občinski hiši ali stari šoli. Dnevni red po pravilih.

Iz goriške okolice.

g. Kmetije goriške okolice. — Pristopajte h „Kmečki zvezi“, ki se je zasnova! Dne 30. t. m. bo prvo zborovanje, na katerem se bodo razložila pravila in pomen „Kmečke zveze“!

g. Izgubila se je 17letna slaboumna Terezija Smet iz Vitovlj št. 50. Kdor bi vedel kaj o njenem sedanjem bivanju, se prosí, da bi to sporočil županstvu ali pa vikarijskemu uradu v Oseku.

g. V Oseku nameravajo v juliju prirediti veselico s petjem, deklamacijo, šaljivimi prizori in šaloigro. Nastopili

bodo domači pevci, goriški dijaki in znani operni pevec deželnega gledališča v Ljubljani g. Julij Betetto. Že sedaj opozarjamo slavno občinstvo na to veselico, katera bode tudi izletnikom iz bolj oddaljenih krajev nudila obilo užitka in razvedrila. Bogati vsopred objavimo pravočasno.

g. Gabršček popravlja. — „Primorski list“ št. 23. z dne 6. t. m. je priobčil na 3. strani v 3. predalu tole notico: Veliko žrtve liberalnega štaba. — Pretekli torek je pridedil Jakil v Rupi veliko pojedino na čast propadlemu Gabrijelčiču. Generalni štab z Gabrščekom na čelu se je pripeljal v treh kočijah v Miren. Jedli niso kopunov, ampak bričke fige in jajca z slame, ki ga je ustrelila pred leti milostna Brika. Jakil se je gospodom priporočal naj vplivajo na velikega genija Hribarja, da bo delal na to, da se mu baronstvo Slama spremeni v baron Slava. V smislu § 19. t. z. zahtevam ta-le popravek: Ni res, da se je pripeljal generalni štab z Gabrščekom na čelu v treh kočijah v Miren; res je, da jaz nisem bil pri g. Jakilu v Rupi ne v torek, ne kdaj prej ali dolej, ni sam, ni v kaki družbi; — res je, da tudi „liberalni štab“ ni bil pri g. Jakilu. V Gorici, 10. junija 1907. A. Gabršček predsednik izvrševalnega odbora narodno-napredne stranke.

Popravljamo torej, da Gabršček na onem žrtju ni jedel kapunov, tudi ne fig in ne jajca in sicer iz enostavnega vzroka, ker ga res ni bilo zraven. Gabršček ne pride več rad v Miren, ker so mu Mirenci že davno pokazali fige, pa ne briskih. Njegov generalštab pa je bil v Mirnu, in je lahko videl tudi fige, ki jih pametni Mirenci kažejo celi liberalni stranki. Teh fig pa „generalštab“ ni hotel jesti, ampak je bežal.

g. Razgovor kmetov. — Dne 12. t. m. se je sešlo v Bralnem društvu v Oseku okoli 20 mož. To priliki je porabil naš g. župan J. Faganel, da je pojasnil sedanjo politično in kmetisko vprašanje. Omenil je, kako kmetijstvo peša — propada ter je treba res kmetu pomoči. Vprašanje je, od katere stranke smemo in zamoremo upati največje pomoči. On sam je bil vedno pristaš stranke, ki deluje v blagor ljudstva pod geslom: „Vse za vero, dom cesarja. Imel je sicer tu in tam osebno nepovoljne skušnje, toda ni se oziral na osebnosti, temveč ostal je vedno pri stvari. Vsled tega je še vedno kot pristaš Slogine kmetijske stranke, katere delovanje se je skoraj brez izjeme raztezalo za blagor kmetijstva v deželi. Zadnji čas vrejujejo vrtovski policaji in šempaski Bimboli agrar. stranko ki naj bi kmetu priborila pol. in gmotno zveličanje. Toda govornik je po svojih dolgoletnih skušnjah prepričan, da sedanja nova kmečka stranka je le veja liberalnega debla, zato on še vedno zupa in je prepričan, da stranka Sloge more in hoče še največ koristiti kmetu. Veseli ga, da se je v Slogini porodila misel osnovati posebne „Kmečke zveze“, za katere se je vže ustanovil preteklo nedeljo osnovalni odbor. Zato on svari naše občane naj se dajo zapeljati laži kmetovalce, za katere deluje Komel iz Šempasa in nekateri Živci iz naše občine. On je prepričan, da voljo in moč ima pomagati kmetu le Slogina stranka, zatorej svari pred nasprotnimi lažiroditelji kmetu in naj se pokažejo v kate-rikoli obliki. Nato je govoril g. nadučitelj Bele in je pojasnil delovanje Slogine stranke za blagor kmečkega stanu. Opozoril je na znanega agitatorja šempaskega „Dalmatina“, ki je strastno in lažljivo agitiral po Oseku za novo stranko. Navedel je delovanje „Sloge“ v prosep kmetu in sicer da je ustanovila posojilnico,

iz katere se je zarodil nebroj domačih posojilnic, ki kmeta rešujejo oderuhov, „Krojaške zadruga“, katera je ustavila neomejeno izkoriščanje našega ljudstva po laških trgovcih; „Goriško zvezo“, katera kmetovalcem preskrbuje kmetom po najnižji ceni kmetijske potrebščine; Solski Dom, kateri rešuje slovensko mladino potaljančenja. Na te vstanove Sloge, naj se ozirajo in sami sodijo, kdo deluje za blagor kmeta in na prosep našega naroda.

Č. vikar Franko je govoril o strankah, ki se ob volitvah ne hlinijo, a so liberalnega mišljenja. Navedel je drastičen slučaj iz domačega okraja. Opozoril je na znano osebo iz Malovšč, ki je bila kot redovnica v nekem Francoskem samostanu, pa je morala sedaj pribežati na dom svojih starišev kot pregnanka. Prebral je iz listov ono dogodbo, kako je učitelj svobodne francoske šole zasramoval učenko, ki je bila pri sv. maši in jo kaznoval s tem, da je morala na mizi stoječ moliti očenaš ter se ji norčeval iz sedmerih prošenj.

Iz teh slučajev je kazal na žalostne in pogubne posledice tistih strank, ki pravijo, da se ne vtikajo v vero.

Nato so posegli v razgovor tudi domači možje. Izrečno je govoril g. Ant. Kožuh mesar v Oseku v koristi Šolskega Doma, katerega vzdržuje „Sloga“ z ogromnim narodnim davkom. Navedel je slučaje, kako skrbi „kmetijsko društvo“, katero je baje oče nove agrarne stranke, za blagor kmeta. On sam je kot ud naročil pri kmetijskem društvu umetna gnojila, toda dobil je blago v takem stanu, da ni bilo za rabo in vrh tega prepozno, v družbi z nekim tovarišem iz Brd se je odločno pritoževal, proti taki postrežbi, a ni izdalo vse nič, dasi ravno je osebno prijatelj z dotični uslužbenci. Splošno je tudi znano, da petrino, vitrijol in drugo prodaja predrago, med tem ko „Gor. zveza“ oddaja kmetijsko blago popolnoma solidno in cenejše.

Omenil je tudi kako g. Štrekelj koristi kmetom, ker mu morajo menda za vredanja „Primorskega Gospodarja“ plačevati 1200 kron na leto, med tem ko voditelji naših posojilnic delujejo brezplačno, dasi imajo mnogo sitnega in odgovornega dela. Vpraša torej, kdo dela za blagor kmeta!

Ko so potem še nekateri drugi dostavili razne opazke je g. župan Faganel navzoče može pozviljal, naj stojijo neprestrašeno na strani Sloge in skrbijo za svoj lastni prid s tem, da se pridružijo Slogini kmetijski zvezi.

Dostavljamo, da so v osnovalni odbor te kmetijske zveze, izvoljeni po veliki večini sami kmetje, med njimi tudi naš g. župan in starosta Slogašev g. Jož. Faganel.

Mi mislimo, da osnova te kmečke zveze bo zadovoljila tudi tiste zaupnike agrarcev, ki so iskali rešitev kmetijstva tam kjer ga ni!

Iz kanalskega okraja.

kl Dr. Levpušček — goriški škof! — O priliki liberalnega shoda v Kostanjevici nad Kanalom poprosita 2 možaka dr. Levpuščka, da bi preskrbel Marijino-Celjanom duhovna, ki so vže 8 mesecev brez njega. In ta, koji vkaže svojemu pribočniku Rajcu to prošnjo zabilježiti, kmetoma pa reče: Duhovna dobite že v kratkem. Preteklo je že poldrugi mesec, zato opozarjamo tem potom slavnega doktorja, da bi že kmalu izpolnil svojo objubo.

kl Protli občinskimi volitvam v Kanalu vložil se je utok. Dogodile so se bajé razne nezakonitosti. Oškatu Kežničnu se torej spet maja županski stolec,

„KROJAŠKA ZADRUGA“

v Gorici
via Signori 7, skladišče 6.

kakor tudi za hotele, restavracije, gostilne, zavode, itd. — Rumberško, belgijsko in švicarsko platno, bombaževino, chiffon, creton, namizni prtí, serviete brisalke, žepni robci itd. itd. itd.

Cene stalne.

po tovarniških cenah.

Postrežba poštena.

Perilo za opreme nevesti,

„KROJAŠKA ZADRUGA“

v Gorici
Via Signori 7, skladišče 6.

katerega bi tako neizrečeno rad zasedel. Prav nič ne imponujejo slavospevi v „Soči“ na naslov župana. Vsak ve, po čem diši. Pravijo, da tudi zastava na trgu kanal-skem na dan končane volitve ni nič kaj veselo plapolala. — Slabo znamenje!

Iz tolminskega okraja.

t Tolminskim liberalcem. — Od raznih strani nas pozivljajo, naj imenujemo tiste tolminske trgovce, ki v družbi raznih pisarjev in drugih takih ljudi sramote okoličanske kmete in našo stranko. To bomo tudi storili, kar pa dotičnim liberalcem ne bo v korist. Naj ne pozabijo tisti liberalni trgovci, da jih okolica redi. Spametujte se, še je čas!

t Javno zahvalo izreka izobraževalno društvo „Soča“ pri Sv. Luciji prečastnemu gospodu kanoniku Ivanu Sušniku iz Ljubljane za lepo predavanje 16. t. m. in se priporoča še za naprej. Pri Sv. Luciji, 17. junija 1907.

Odbor.

t Liberalci so sklenili, da več ne pridejo v Vugovo gostilno pri Sv. Luciji. Za nas kmete je to prav, imamo pri Sv. Luciji saj eno gostilno več, kjer ne pridemo v dotiko z liberalci. Le proč od liberalcev! Svoji k svojim!

t Pripravljavno zborovanje „Kmečke zveze“ za tolminski okraj se vrši 29. t. m. pri Sv. Luciji.

Iz kobariškega okraja.

kd Iz Kreda. — Ker me napada „Primorec“ kakor bi bil pri pogrebu carinarja Henrika Malcyera nepostavno delal ter kliče ves liberalen tabor na pomoč, imam to le odgovoriti:

Kred ima ljudi od vseh vetrov. 4. t. m. je umrl c. kr. carinar, rojen Ljubljancem nagle smrti. Spozabil se je tako daleč, da se čez tri leta svojega bivanja v Robiču ni zmenil za prejemanje svetih zakramentov, kar najbrže še dopisnik in tudi Pepin sin ni storil, seveda, to ne izgovori A. Gaberščeka ker „gorje človeku, po katerem pride pohujšanje“. On je pisal v svojem glasilu v decembru 1900, da ne bodo kazali več s prstom za tistimi, ki ne skažejo listka velikonočnega; češ jih bom pa jaz branil. Nastal je o tej smrti velik šum in hrup; dobri so rekli Bog nas varuj take nagle smrti, naprednjaki in kar je bilo nadahnjenih z liberalnim duhom so se pa zgražali, ker je duhovni pastir se drznil dvomiti ali se ga pogrebe cerkveno ali ne, ker je poslal telegram v škofijo, ker je zadržal 30 ur vsako zvonjenje, ker je delegiral sosednega gospoda Staroselskega sem pa se odmaknil za tisti dan v Dreženco, ker je bil pokopan po najnižjem cerkvenem obredu. Vsega tega Pepin sin ni mogel zabraniti. Naredilo se je oziraje na vse polajševalne momente, kar je bilo mogoče.

Današnji časi zahtevajo odločnost, s polovičarstvom se ne more shajati. Da je kdo kristjan bil na papirju, ne pa v dejanju, to ne govori za gotov pogreb. Kdor v življenju ne išče zveze pri mizi božji s pravovernimi kristjani tudi po smrti nima pravice do časti. Kdor pravi saj je bil krščen, naj ve, da iz njega govori liberalen duh. Potrebna cerkvena določba je tukaj, ki se že stoletja izpolnjuje in ali jo bojo naši liberalčki prezirali?

Na druge neslanosti, o sodniji, za tožbi itd. niti ne odgovarjam.

V Kredu, 18. junija 1907.

J a k o b F o n,
vikarij.

kd Nesreča pri delu. — Iz Krna nam pišejo: Dne 15. je sekal drva mladenič Jakob Sivec iz Krna št. 12. Pri tem mu je sekira tako nesrečno izpodrsnila, da se mu je globoko v nogo zadrla. Rana je tolika, da lahko utakneš roko vanjo. Ubogi mladenič trpi hude bolečine.

kd Vojaški oddelek strojnih pušk odšel je dne 15. t. m. iz Kobarida na vaje na Koroško.

Iz cerkljanskega okraja.

C Iz Cerklja. — Naše kat. izobraževalno društvo napreduje. To je pokazala prva društvena veselica. Tako sijajnih veselic je pač malo beleženih v kroniki stare čitalnice; če jih je kaj, so bile v oni zlati dobi, ko je v čitalnici vladal in vodil verski duh. Naši igralci

in igralke, pevci in pevke bi smeli brez strahu nastopiti v Gorici. O deklamovalkah (Orlova in Bekova) se je pa izrazil izobražen gost, ki je pisatelj in leposlovec, da bi mogli z uspehom nastopiti celo v — Ljubljani! To priznanje nam bodi bodrilo k vztrajnosti! Naprej! Tudi gnoten uspeh veselice je bil sijajen.

Ti uspehi in pa podpora 300 K, koje je naklonila našemu društvu cerkljanska hranilnica, pečejo nekatere čitalničarje, koji zadnji čas nastopajo zmerom bolj s petjem in vpitjem ter z drugimi surovostmi. Le tako dalje in v doglednem času odprete oči tistim par dobrim mladeničem, ki so slučajno še v čitalnici, ki prej ali slej krenejo na desno.

Globoko pa moramo pomilovati gg. razumnike — čitalničarje, ki k surovostim čitalniške „zlate“ mladine molče in so tako soodgovorni za vse. V društvenem življenju mora veljati pravilo: eden za vse in vsi za enega! — Za to je patudi naše izobraževalno društvo, v svesti si tega začela, z najglobljim obžalovanjem prijelo v vednost, da je vsaj deloma res, kar je pisala „Soča“ o dveh naših fakičkih, kakor ga imenuje dopisnik, ker sta komaj odrasla šolskim klopem. Mi ne najdemo dovolj trpkih izrazov, s kojimi bi mogli zadostno obsoditi tako lahkomišelnost. V odborovi seji je načelnik predlagal začasno izključenje, a je odbor, vpošteva je, da so prav tozadevni slabi izgledi nekotih cerkljanskih naprednjakov, ki se mej službo božjo, v cerkvi in zunaj cerkve tako lepo vedejo, da se je že sprožila misel, naj bi se kori zaprli in zunaj nastavil policaj, krivi take in tolike lahkomišelnosti nezrele mladine, vdobil za takrat najostreji ukor! Glede svetilke pa naj dopisnik lepo molči, ker takrat našega društva še ni bilo. Vidite, dragi čitalničarji! nam je vzgoja prerena zadeva. Kedar bodete pa Vi izrekli grajo in zagrozili izključenje raznim odraslim junakom čitalničarjem, n. pr. vsem onim, ki so zadnji čas jedli ričet v kaplaniji?! In onim, ki se vpijanijo in prihajajo razgrajst pred župnišče. — Končno še nekaj veselega! Naše društvo se pripravlja za izlet v Idrijo, kjer bo bratsko delavsko društvo blagoslovilo dne 14. julija t. l. lastno zastavo. Upamo, da bo naše društvo številno in sijajno zastopano na lepi slovesnosti, ki se nam obeta.

c „Kmečka zveza“ se je v nedeljo ustanovila v Cerknem.

c Kmetijski shod bo v nedeljo dne 23. junija v Šebreljah, na katerem bode predaval o živinoreji in zboljšanju hlevov pot. uč. Zdolšek.

Iz komenskega okraja.

km Izpred komenskega sodišča. — Vč. g. Čigona, vik. na Vojšćici so obrekli, da je govoril, da ima Štrekelj dve ženi ter so mu žugali s tožbo. „Soča“ št. 60, z dne 21. maja t. l. je celo pisala, da je bil že zaslisan. Zato pa je vložil g. vikar tožbo proti obrekovalcem. Zaradi tega je bil obsojen dne 7. t. m. v petdnevni zapor ozir. 50 K in v pokritje vseh stroškov izza časa volilnega boja znani vojšćiški pek Mihec.

Dne 11. t. m. se jo pa zagovarjal pred sodnijo zaradi istega prestopka po celem Krasu in Vipavi znani najpožrtvovalnejši Štrekljev agitator, komenski Toni pek — Švara. Vsled poravnave mora plačati vse stroške in v nedeljo po sv. maši javno preklicati na mestu, kjer je govoril.

Nad načelnikom iz Svetega, g. Jazbec Vincencom, so se hoteli tudi znesti zaradi tega, ker je bil zaupnik katoliško-narodne stranke pri volilni komisiji. Obdolžili so ga sličnega prestopka. Ta pa je vložil tožbo proti krčmarju Jožefa Kovačić iz Komna. Pri obravnavi sta se poravnala. Kovačić je plačal stroške, tožba pa se je prenesla na krčmarja Alojzija Kovačić iz Svetega, ki je bil dne 12. t. m. obsojen na 5 dnevni zapor ozir. 50 K in v pokritje stroškov. — Tako je potrjena spet, da so raznesli vest o Štrekljevih ženah naprednjaki sami in nihče drugi.

Neomadeževani g. vik. Čigon je pri-skrbel — po svojem zagovorniku, pekoma Mihecu in Toneku, „kifele in tablico“; spoštovnja vredni načelnik Jazbec pa krčmarjema Žefa in Lojzetu „frakelje in štifel“. — „Soča“ naj vzame to na znanje, naj primerja imenovane stroške ter naj ne pozabi, da so Mihec, Tonek, Žef in Lojze njeni pristaši!

Km Tatovi so v noči med 15. in 16. junijem okoli ene ure popolnoči vlomili v hišo posestnika Jožefa Rogelje v Temnici št. 48 in vkradli: dva para čevljev, tri železne kozice, dva prta, brisalko, brivno britev, ročni mlin za kavo, nekaj kave in cukra, hleb kruha in 3 kokoši. Hišna vrata so odprli s sekiro, sročo so imeli prižgano na oglu mize, ki je bila v hiši. Hoteli so iti tudi v kuhinjo sosedno sobo — ali vrata so zaškripala, zato so pobegnili, ker so se zbal. To škripanje sobnih vrat je slišal hišni gospodar, zato je rekel svoji ženi: „Ti, vrata so odprta; mačka je šla v sobo in ti spi je mleko“. „Naj le gre, saj ni nič mleka v sobi!“ je odgovorila gospodinja v spanju. Zjutraj sta pa v svoje nemilo presenečenje našla hišna vrata odprta in prišla sta do spoznanja, da te vrste mačke se upajo več ukraasti in odnesti nego prave mačke.

km Nesreča. — V sredo se je vozil od Devina proti Nabrežini na kolesu minér I. Furlani. Nasproti mu pride neki motociklist, ki se je zadel v Furlanija in ga vrgel ob steno, kjer je nazavest obležal. Mimo se je k sreči pripeljala grofica Thurn-Taxis, ki je ponesrečenca prepeljala na grad ter odtod v bolnišnico. Furlani je nevarno poškodovan.

Gospodarske vesti.

g Živinska kuga je izginila na Avstrijskem, kakor sporoča oficijelni izkazek iz dne 23. maja. Izražajo se želje, naj bi se tudi za naprej prepovedalo uvažanje živine v Avstrijo, ker nalezljive bolezni se navadno začnejo pri živini širiti, kadar je dovoljeno ptujo voziti v Avstrijo.

g Sadimo sadno drevje poleg poti, zlasti občinske ceste naj bi bile po straneh s sadnim drevjem nasajene. S tem se ne samo zaznamuje smer poti in stez, kar je posebno v goratih krajih, kjer po zimi sneg visoko leži in dela pot nerazložno, velike važnosti, ampak tudi, ako občine dajo to sadno drevje v najem, s tem marsikakšno krono pridobijo za občinsko blagajno in polajšajo svojim davkoplačevalcem. Po nekaterih kronovinah je csajenje poti občinam ukazano po deželni postavi. Mogoče bi tudi pri nas ne škodovalo.

—a—

g Obveščanje sodnije o izbruhu živalskih kužnih boleznih. — Po ukazu poljedelskega ministarstva obvestiti bodo morala okrajna glavarstva vselej okrajne sodnije o izbruhih živalskih kužnih boleznih, radi katerih se je morala odrediti zaprtija okuženega dvorca (hleva), kraja ali pokrajine, da se na ta način prepreči morebitna sodna prodaja in odstranitev zaprtiji podvržene domače živine brez medsebojne vednosti poklicanih oblastnij.

Darovi.

Za „Slovensko sirotišče“: P. n. gg. Jožefa Komel 1 K, Filip Abram, vikar 3 K, Terezija Krpan 1 K, Valentin Kcfol 1 K.

Bog poplačaj stotero!

Loterijske številke.

16. junija.
Graz 27 55 1 12 28
Dunaj 84 63 36 59 80

Mi ostiva gospa,

all veste, zakaj morate pri nakupovanju sladne kave izrečno poudarjati ime „Kathreiner“?

Ker se vam sicer utegne primeriti, da do-bite manj vreden pos-nemek brez vsehrlin, s katerimi se odlikuje Kathreinerjeva kava.

Zakaj le

**Kathreinerjeva Kneippova
sladna kava**

ima spričo posebnega na-čina svojega proizvajanja vonj in okus zrnate kave.

Zapomnite si torej natanko, milo-stiva gospa, da dobivate pristno Kathreinerjevo kavo zgolj v za-prtih izvornih zavojih z napisom: „Kathreinerjeva Kneippova slad-na kava“ in s sliko župnika Kneippa kot varstveno znamko.

Velika zaloga vina.

Podpisani prodaja črno in belo brisko, vipavsko, furlansko in istrsko vino. Pošilja na vse kraje v sodih od 56 litrov naprej. Cene zmerne. Postrežba točna in poštena. Se priporoča.

Josip Toroš,
Via Ponte Isonzo 6.

Velika zaloga vina.

Velika zaloga vina.

Odlikovana pekarija
in sladničarna

K. Draščik

v Gorici na Kornu
(v lastni hiši)

izvršuje paročila vsakovrstnega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, pince itd. Prodaja različna fina vina in likerjev na drobno ali v orig. buteljkah. Pri-poroča se sl. občinstvu. Cene jako nizke.

Saunig in Dekleva

ulica Municipio št. 1. Gorica.

Velika tovarniška za-loga šivalnih strojev kakor za šivilje, krojače, črevljarje in tudi za umetno vezanje (reka-miranje). V zalogi se tudi nahajajo angleška dvo-kolesa „Helical Premier“ in slamo-rezni stroji, samokresi in razne puške, lastna mehaniška po-praviljalnica.

Centralna posojilnica

registrovana zadruga v Gorici, ulica Vetturini št. 9.

Posojuje svojim članom od 1. novembra 1905
na mesečna odplačila v petih letih

in sicer v obrokih, ki znašajo z obrestmi vred, za vsakih
100 K glavnice 2 K na mesec.

Posojuje svojim članom od 1. januarja 1907

na menice po 6%, na vknjižbo po 5½%

Obrestna mera za hranilne vloge je nespremenjena.